

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ชัยวัฒน์ คนจรง. การตลาดสินค้าเกษตร กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

ตีพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ. การทำเชื้อและเพาะเห็ดฟาง (รายงานความคิดเห็นและบันทึกคำสอนโครงการฝึกอบรมลูกชาวนา) กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2515.

การเพาะเห็ดและเห็ดบางชนิดในประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

บุญหา วรินทร์รักษ์. การทำเชื้อ การเพาะเห็ดฟาง เห็ดหูหนู เห็ดนางรมและเห็ดเป๋าฮื้อ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

ประสิทธิ์ ฤคำแล่น หนังสือเรียนวิชาการเพาะเห็ด. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2520.

สมาคมนักวิจัยและผู้เพาะเห็ดแห่งประเทศไทย. หนังสือที่ระลึกเปิดป้ายสมาคมเห็ด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2521.

สमान อินเบญจพล. ทฤษฎีและหลักปฏิบัติในการเพาะเห็ดแครงบวบองและเห็ดเป๋าฮื้อ. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2523.

สัมฤทธิ์ รัตนตารา. การเพาะเห็ด (คาถาแก่จันสำหรับชาวบ้าน). กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2522.

อนงค์ สันทรศิริกุล. เห็ดเมืองไทย. กรุงเทพฯ : ไทวัฒนาพาณิชย์, 2520.

อานนท์ เอื้อตระกูล. การเพาะเห็ดฟางฉบับสมบูรณ์ พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กองวิจัยโรคพืช กรมวิชาการเกษตร, 2522.

เอกสารอื่น ๆ

ประส่าณ เนติสิงหะ "การศึกษาถึงปัญหาการจำหน่ายเห็ดฟางของกลกิกรใน ต.จระเข้บัว อ.บางกะปิ จังหวัดพระนคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2511

สมบัติ สุภากา "การศึกษาสภาวะการผลิตและจำหน่ายเห็ดฟางของกลกิกรใน ต.จระเข้บัว อ.บางกะปิ จังหวัดพระนคร ปี 2508" วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตคณะกลกิกรรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2509.

เสรี จุฑารัตนกุล "การศึกษาพันธุ์เห็ดฟางและผลผลิต" วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตคณะกสิกรรม
และสัตวบาล, 2506.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. ปสัดกระทรวง, สำนักงาน เกษตรสำราญเทศน์; กอง 2521.

"บทควมรู่การเกษตร บรรยายทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519"

____. วิชาการเกษตร, กรม วิจัยโรคพืช, กอง 2521 "เอกสารเผยแพร่การเพาะเห็ดฟาง
แบบจุดลำหกรรรม พิมพ์ครั้งที่ 3"

____. วิชาการเกษตร, กรม กรุงเทพฯ 2518 "คำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตร
2513-2517"

____. ส่งเสริมการเกษตร, กรม สำนักงานเกษตร จังหวัดยันทา 2524 "เอกสารวิชาการ
เกษตรยันทา"

เห็ด, ยมรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยาสารยมรมเห็ด ยมรมเห็ด ม.ก. บรรณาธิการ,
กรุงเทพฯ : เทพพิทักษ์การพิมพ์. ปีที่ 3 (เล่มที่ 1) 2520-2521

____. เห็ดวิทยารายเดือน ดพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ. บรรณาธิการ, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1-12 2519-2520.

เกษตรกรผู้เพาะเห็ด ฟาร์มเห็ดและเกษตรจังหวัด ยันทา อุทัยธานี สิงห์บุรี และปฐมธานี
สัมภาษณ์, พฤษภาคม 2525.

มนัส ศิริธนสาร. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2525.

อานนท์ เว็ดตระกูล. นักวิชาการโรคพืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม และ 10 พฤศจิกายน 2525.

ภาษาอังกฤษ

Atkine, Fred C. Mushroom Growing to-Day 3 rd ed rev. (London : Faber and Faber, 1956)

Chang, Shu-Ting Chinese Mushroom (Hong Kong : The Chinese University of Hong Kong, 1972)

Garcha, Harnek Single Mushroom Growing (Ludhiana : Punjab Agricultural University, 1980)

Genders, Roy. Mushroom Growing for Profit (London : Quality Press, 1951)

The Official Publication of the International Mushroom Society for the Tropics Mushroom Newsletter for the Tropics. Volume 1 No 1-4 (August 1980-May 1981) Volume 2 No 1-4 (August 1981-May 1982) (Hong Kong : Friendship Printing Co. 1981-1982)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนในการผลิตเชื้อเห็ดฟางเพื่อการค้า

ตัวอย่างที่.....

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนในการผลิตเชื้อเห็ดฟางเพื่อการค้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบภาวะการผลิตของกิจการที่ผลิตเชื้อเห็ดฟาง เพื่อประกอบการพิจารณาในการส่งเสริมและปรับปรุงอาชีพการผลิตเชื้อเห็ดฟางให้ก้าวหน้าต่อไป ข้อมูลและตัวเลขสถิติที่ได้ ทางเราจะปกปิดไว้เป็นความลับ

จังหวัด..... อำเภอ.....

ชื่อฟาร์มผลิตเชื้อ..... ผู้จัดการ.....

วันที่สำรวจ/กรอกแบบสอบถาม.....

1/3

1. สภาพและลักษณะการผลิตทั่วไป

1.1 ลักษณะฟาร์ม

- ฟาร์มผลิตเชื้อเห็ดฟางมาเป็นเวลา.....ปี
- ขนาดของฟาร์ม.....ใหญ่.....กลาง.....เล็ก

1.2 ลักษณะและวิธีการผลิตเชื้อเห็ดฟาง - ของฟาร์ม

- ผลิตเชื้อบริสุทธิ์ หัว, เชื้อและก้อน, เชื้อเห็ด
- ไม่ได้ผลิตหัว, เชื้อบริสุทธิ์,เอง ฟาร์มผลิตหัว, เชื้อและก้อน, เชื้อ

1.3 การสต็อกเชื้อเห็ดฟาง

- ฟาร์มสต็อกเชื้อ-โดยปกติ.....ครั้ง
- % ความสูญเสียของก้อนเชื้อ.....%

1.4 ระยะเวลาในการผลิตเชื้อเห็ดฟาง-ของฟาร์ม

- ระยะเวลาในการผลิตเชื้อ/รุ่น ประมาณ.....วัน
- ในปีหนึ่ง ๆ ฟาร์มสามารถผลิตเชื้อเห็ดประมาณ.....รุ่น

2. ผลผลิตและรายได้

2.1 ผลผลิตของฟาร์มต่อรุ่น

- ปริมาณเชื้อเห็ดที่ฟาร์มผลิตได้สูงสุด/รุ่นขวด/ถุง
- ปริมาณเชื้อเห็ดที่ฟาร์มผลิตได้ต่ำสุด/รุ่นขวด/ถุง
- ปริมาณเชื้อเห็ดที่ฟาร์มผลิตได้โดยเฉลี่ย-รุ่น.....ขวด/ถุง
- รวมปริมาณเชื้อเห็ดที่ฟาร์มผลิตได้ต่อปีขวด/ถุง
- อัตราส่วนของผลผลิตเชื้อเห็ดที่ได้
 - เป็นเชื้อเห็ดฟาง ประมาณ%
 - เป็นเชื้อเห็ดอื่น ๆ ประมาณ%

2.2 รายได้อื่น ๆ (นอกจากการขายก้อนเชื้อเห็ด) ได้แก่

1.คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ.....บาท
2.คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ.....บาท

3. การจำหน่าย

3.1 วิถีทางการจำหน่ายก้อนเชื้อ-ของฟาร์ม

- ขายที่ฟาร์ม โดยมีตัวแทนร้านค้า/ผู้เพาะเห็ดมารับ
- ฟาร์มมีร้านค้าจำหน่ายเชื้อเห็ดเอง
- ขายผ่านตัวแทนหรือร้านค้าจำหน่ายเชื้อเห็ด
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 การกำหนดราคา

- ฟาร์มกำหนดเอง ตามราคาที่แข่งขันกับตลาดได้
- ตัวแทนหรือร้านค้าจำหน่ายเชื้อเห็ดเป็นผู้กำหนด
- ฟาร์มตกลงราคากับผู้ซื้อ/ร้านค้าตัวแทนเป็นราย ๆ ไป
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.3 ราคาขาย

- ราคาขายก้อนเชื้อเห็ดฟาง ขวด/ถุงละ บาท
- ในระหว่างปี ราคาขายก้อนเชื้อ
 - ราคาขายล่ำมาเล่ม
 - ราคาขายขึ้นลงบ้างเล็กน้อย

3.4 พอใจในราคาที่ได้รับหรือไม่

..... พอใจ

..... ไม่พอใจ เพราะ.....

3.5 การส่งเสริมการขาย-ของฟาร์ม

..... โฆษณาในวารสาร นิตยสารและหนังสือ

..... ตั้งร้านขายในงานนิทรรศการเกษตรต่าง ๆ

..... เข้าถึงผู้เพาะเห็ดโดยตรง จูงใจด้วยการให้นำไปทดลองเพาะก่อน

..... ให้ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้เพาะรายใหญ่

..... เปิดสอนอบรมให้คำแนะนำผู้เพาะเห็ดทั่ว ๆ ไป

..... อื่น ๆ ระบุ.....

4. ต้นทุนการผลิต

4.1 ต้นทุนการผลิตต่อเดือน

รายการ	จำนวนเงิน
- ค่าสายพันธุ์ บาท
- ค่าอาหารวัน ฟีด.เอ.
- ค่าวัสดุผลิตเชื้อ-บ่มหมัก
- ค่าแรงงาน
- ค่าแรงงานประจำ
- ค่าแรงงานชั่วคราว-ครัวเรือน
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าน้ำมันเครื่อง-คาร์บ
- ค่าน้ำมันรถ
- ค่าไฟฟ้า-กำลัง
- ค่าน้ำ
- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง (ขวด ถุง สำลี คอขวด แอลกอฮอล์ ยางปู)

รายการ	จำนวนเงิน
- ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ บาท
- ค่าใช้จ่ายเปิดเตลิต
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ.....
.....
รวมต้นทุนการผลิต
4.2 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	

รายการ	จำนวนเงิน
- ค่าภาษีที่ดิน-โรงเรือน บาท
- ดอกเบี้ยเงินกู้-เงินลงทุน
- ค่าใช้จ่ายในการขาย	
- ค่าขนส่ง
- อื่น ๆ
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	
- เงินเดือนผู้จัดการ
- เงินเดือนผู้เกี่ยวข้อง/ควบคุมงาน
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
.....

หมายเหตุ ต้นทุนการผลิตก้อนเชื้อ ต่อ ขวด/ถุง ประมาณว่า ขวด/ถุง ละ บาท

5. ปัญหาและอุปสรรค

5.1 ปัญหาด้านการผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ปัญหาด้านการตลาด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 ปัญหาด้านวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ความต้องการการช่วยเหลือจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนในการเพาะเห็ดฟางเพื่อการค้า

ตัวอย่างที่

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนในการเพาะเห็ดฟางเพื่อการค้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบภาวะการผลิตของกิจการที่เพาะเห็ดฟาง เพื่อประกอบการพิจารณาในการส่งเสริมและปรับปรุงอาชีพการเพาะเห็ดฟางให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ข้อมูลและสถิติที่ได้ ทางเราจะปกปิดไว้เป็นความลับ

จังหวัด..... อำเภอ.....

ชื่อฟาร์ม..... ผู้จัดการ.....

วันที่สำรวจ/กรอกแบบสอบถาม.....

1. สภาพและลักษณะการผลิตทั่วไป

1.1 ลักษณะและวิธีการผลิต-ของฟาร์ม

- ลักษณะการผลิต

..... ซื้อก้อนเชื้อมาผลิตดอก

..... ทำก้อนเชื้อเองทั้งหมดและทำถาดผลิตดอก

..... ซื้อก้อนเชื้อบางส่วนและผลิตเองบางส่วนเพื่อผลิตดอก

- วิธีการผลิต

..... แบบกองสูงกลางแจ้ง

..... แบบกองเตี้ยกลางแจ้ง

..... แบบกองเตี้ย แล้วคลุมด้วยโรงเรือนเพาะชั่วคราว

..... แบบเพาะในโรงเรือนถาวร

..... แบบเพาะในโรงเรือนพี.คัง (แบบอุตสาหกรรม) ซึ่งสามารถ

ควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นและปัจจัยอื่น ๆ ได้

1.2 ที่ดินและการถือครอง

ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	ชนิดการถือครอง	ค่าเช่า (บาท) ต่อปี
.....

หมายเหตุ การถือครอง ประกอบด้วย

1. เป็นของตนเอง
2. ใต้ทำเปล่า
3. เข้าจากผู้อื่น

1.3 เพาะเห็ดฟางมาเป็นเวลา ปี

1.4 ประเภทและขนาดของโรงเรือน

ประเภทของโรงเรือน	ขนาดโรงเรือน (เมตร)			จำนวนโรงเรือน
	กว้าง	ยาว	สูง	
1. โรงเก็บวัสดุ
2. โรงเพาะ
3. ที่ทำการ
4. อื่น ๆ

1.5 แหล่งน้ำและการใช้น้ำ

ฟาร์มได้รับน้ำจาก

..... แม่น้ำ-ลำคลอง

..... น้ำบาดาล

..... น้ำประปา

..... อื่น ๆ ระบุ.....

1.6 ระยะเวลาการผลิตเห็ดฟาง-ของฟาร์ม

- ระยะเวลาในการผลิตต่อรุ่น

- ระยะเวลาในการเตรียมวัสดุเพาะ (หมัก) วัน
 - ระยะเวลาในการปักและเพาะดอก วัน
 - ระยะเวลาเก็บดอกเห็ด วัน
 - ระยะเวลาในการเก็บและทำความสะอาดโรงเพาะ
(เพื่อเตรียมการเพาะครั้งต่อไป) วัน
 - รวมระยะเวลาการผลิตต่อรุ่น วัน
- ในปีหนึ่ง ฟาร์มสามารถผลิตเห็ดได้ รุ่น
มีการหยุดพักโรงเพาะ ครั้ง รวมเวลาประมาณ วัน

2. ผลผลิตและรายได้

2.1 ผลผลิตของโรงเพาะต่อรุ่น

- ปริมาณดอกเห็ดที่เก็บได้สูงสุดของโรงเพาะหนึ่ง ๆ ต่อรุ่น ก.ก
- ปริมาณดอกเห็ดที่เก็บได้ต่ำสุดของโรงเพาะหนึ่ง ๆ ต่อรุ่น ก.ก
- ปริมาณดอกเห็ดที่เก็บได้โดยเฉลี่ยของโรงเพาะหนึ่ง ๆ ก.ก
- รวมปริมาณดอกเห็ดทั้งหมดที่เก็บได้ของฟาร์มต่อรุ่น ก.ก

2.2 รายได้ของฟาร์ม

จำนวนเห็ดที่เก็บและขายได้ทั้งหมดในแต่ละเดือน ดังนี้

มกราคม	เก็บดอกเห็ดได้..... ก.ก	ราคา..... บาท	จำนวนเงิน..... บาท
กุมภาพันธ์	"	"	"
มีนาคม	"	"	"
เมษายน	"	"	"
พฤษภาคม	"	"	"
มิถุนายน	"	"	"
กรกฎาคม	"	"	"
สิงหาคม	"	"	"
กันยายน	"	"	"
ตุลาคม	"	"	"
พฤศจิกายน	"	"	"

5. ต้นทุนการผลิต

5.1 การใช้แรงงาน

- การใช้แรงงานประจำต่อเดือน

ลำดับ	ชื่อพนักงาน	จำนวน เดือนที่จ้าง	เงินเดือน/คน	จำนวนเงิน (บาท)
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

- การใช้แรงงานชั่วคราวต่อเดือน

ชนิดของงาน	จำนวน คนงาน	จำนวน วันจ้าง	ค่าจ้าง/คน/วัน	รวมค่าจ้าง (บาท)
1. เตรียมวัสดุเพาะ (หมัก)
2. ดูแล พักและเพาะดอก
3. เก็บดอกเห็ด
4. ทำความสะอาดโรงเพาะ

- การใช้แรงงานในครัวเรือนต่อเดือน

พาร์มประมาณว่า ค่าแรงงานในครัวเรือน/เดือน เป็นจำนวนเงิน..... บาท

5.2 ค่าใช้จ่ายเครื่องมือและอุปกรณ์โรงพยาบาล

รายการ	เครื่องมือในปัจจุบัน		มูลค่า (บาท)	อายุใช้งาน
	จำนวน (หน่วย)	ราคา/หน่วย		
1. ผ้าพลาสติก
2. บัตรหน้า
3. ตระกร้า
4. โอง่งน้ำ
5. ผิด
6. จอบ-เสียม
7. ขังก็
8. พลั่ว
9. คราด
10. อื่น ๆ
.....
.....

5.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อเนื่อง

รายการ	ปริมาณที่ใช้/เดือน	ราคาต่อหน่วย	มูลค่าทั้งหมด
	(หน่วย)		
1. ค่าวัสดุที่ใช้เฉพาะ-ฟาง
2. ค่าอาหารเสริม
3. ค่าเชื้อเห็ดฟาง
4. ค่ายากำจัดศัตรูเห็ด
5. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
6. ค่าน้ำมันรถ
7. ค่าน้ำมันเครื่อง-จากรถ

รายการ	ปริมาณที่ใช้/เดือน (หน่วย)	ราคาต่อหน่วย	มูลค่าทั้งหมด
8. ค่าไฟฟ้า-ก๊าซ		
9. ค่าน้ำ		
10. ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์เพาะ		
11. ค่าใช้จ่ายเปิดเตล็ด		
12. อื่น ๆ
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		

5.4 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

รายการ	มูลค่า/ปี
1. ภาษีที่ดินและโรงเรือน
2. ดอกเบี้ยเงินกู้
3. ค่าใช้จ่ายในการขาย	
- ค่าขนส่ง
- อื่น ๆ
4. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	
- เงินเดือนผู้จัดการ
- เงินเดือนผู้เชี่ยวชาญ/ควบคุมงาน
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ

6. เงินลงทุนและสินเชื่

6.1 เงินลงทุนเริ่มแรกในกรเพาะเห็ด-ของฟาร์ม

เป็นจำนวนเงิน.....บาท ประกอบด้วย

- เงินทุนของตนเอง เป็นจำนวนเงิน.....บาท
- เงินกู้ยืม/สินเชื่อ เป็นจำนวนเงิน.....บาท
- อื่น ๆ..... เป็นจำนวนเงิน.....บาท

6.2 เงินกู้ยืม/สินเชื่อ-ของฟาร์ม

แหล่งเงินทุน	เงินต้น (บาท)	อัตราดอกเบี้ย
1. ธนาคารพาณิชย์
2. ร.ก.ล.
3. สหกรณ์
4. ญาติพี่น้อง
5. พ่อค้า
6. แหล่งอื่น ๆ

7. ปัญหาและอุปสรรค7.1 ปัญหาด้านการผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาด้านการตลาดตลาดลัด

.....

.....

ตลาดแปรรูป

.....

.....

ตลาดต่างประเทศ

.....

.....

7.3 ปัญหาด้านวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

7.4 ปัญหาด้านการเงิน/สินเชื่อ

.....

.....

.....

8. ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายวัลลภ พิเชษฐกุล

วุฒิการศึกษา สำเร็จการศึกษา บัณฑิตบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 จากสาขาการบัญชี
วิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย